

Federale Overheidsdienst  
**SOCIALE ZEKERHEID**  
DG Sociaal Beleid

## De sociale zekerheid in een oogopslag: **Kerncijfers 2009**



Federale Overheidsdienst  
**Sociale Zekerheid**

.be



# VOORWOORD

Beste lezer,

Ook dit jaar presenteert de FOD sociale zekerheid voor u een kort overzicht met cijfergegevens van de Belgische sociale zekerheid om u in een oogopslag te tonen wat de sociale zekerheid is en voor u doet.

In vergelijking met de editie van vorig jaar zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd om u nog beter te informeren. Zo is vanaf dit jaar ook de sociale zekerheid voor ambtenaren aan het overzicht toegevoegd. In de vorige editie beperkten we ons tot de stelsels van de werknemers en de zelfstandigen. Daarnaast geven we vanaf dit jaar ook een voorstelling van de organisatie van de Belgische sociale zekerheid en zijn een aantal tabellen hieraan aangepast.

Net als vorig jaar presenteren wij u een beknopt overzicht van een aantal basisgegevens op het gebied van 7 sociale risico's of domeinen, gaande van het niet hebben van een job tot geneeskundige verzorging en ouderdom.

Voor elk van deze domeinen geven we aan hoeveel mensen we hiermee helpen of hierbij baat hebben. Tegelijkertijd trachten we de belangrijkste evoluties binnen de sociale sector weer te geven en hoeveel financiële middelen we hiervoor uittrekken.

Voor elk van de 7 sociale risico's zijn meer gegevens beschikbaar dan deze brochure aanbiedt. Wie meer gedetailleerde gegevens wenst, kan hiervoor het vademecum van de sociale zekerheid, dat ook online beschikbaar is op onze site, raadplegen. Mocht u meer informatie wensen, een vraag stellen of een suggestie doen, dan kan u ons altijd contacteren per brief of per e-mail aan [dg-soc@minsoc.fed.be](mailto:dg-soc@minsoc.fed.be).

Het is ons doel U te informeren over onze sociale zekerheid. Deze brochure is daar een onderdeel van. Wij wensen hierbij tevens onze partnerinstellingen te bedanken voor het aanreiken van de hier gepresenteerde gegevens.

Wij wensen U alvast een boeiende kennismaking met de brede waaier aan prestaties van onze sociale zekerheid!

## **Jan Bertels**

Directeur-generaal  
DG Sociaal beleid  
FOD Sociale Zekerheid

# INHOUD

<b>Voorwoord</b>	<b>3</b>
<b>Inhoud</b>	<b>4</b>
<b>1. Organisatie van de sociale Zekerheid</b>	<b>6</b>
- Overzicht van de sociale zekerheid	7
<b>2. Financieel overzicht van de sociale zekerheid</b>	<b>8</b>
- Financiering van de sociale zekerheid	9
- Uitgaven voor de dekking van sociale risico's	9
<b>3. Geneeskundige verzorging</b>	<b>10</b>
3.1 Overzicht van de geneeskundige verzorging	10
- Het aantal verzekerden voor geneeskundige verzorging in België	11
- Uitgaven voor geneeskundige verzorging	11
3.2 Zorgverlening	12
- Het aantal terugbetaalde prestaties en handelingen	12
- Evolutie van het aantal ingeschreven zorgverleners	13
- Het aantal zorginstellingen in België	13
3.3 Vaccinatie en medicatie in België	14
- Medicatiegebruik in België	14
- Vaccinatie in België	15
- Evolutie van het medicatiegebruik in België	15
<b>4. Arbeidsongeschiktheid, fysieke letsels en handicap</b>	<b>16</b>
- Primaire uitkeringen en invaliditeit	16
- Personen met een handicap in België	16
- Het aantal personen met een letsel naar aanleiding van een arbeidsongeval of beroepsziekte	17
- Evolutie van het nieuw aantal aangegeven arbeidsongevallen en beroepsziekten	17
<b>5. Het verlies of het niet vinden van werk</b>	<b>18</b>
- Het aantal werkloosheidsuitkeringen	18
- Uitgaven in het kader van werkloosheid	19
- Het aantal werklozen en tijdelijk werklozen in België	19

<b>6. Arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid</b>	<b>20</b>
6.1 Werkgelegenheidsbeleid	20
- Het gebruik van dienstencheques	20
- Uitgaven in het kader van een activerend werkgelegenheidsbeleid	21
- Aantal activeringen van werklozen	21
6.2 Arbeidsmarktbeleid	22
- Uitgaven in het kader van het arbeidsmarktbeleid	22
- Het aantal werknemers dat kiest voor loopbaanonderbreking of tijdskrediet	22
- Het aantal bruggepensioneerden	23
- Het aantal bruggepensioneerden – verdeeld naar leeftijd	23
- Het aantal werknemers dat verlof neemt om een naaste te verzorgen	23
<b>7. Ouderdom</b>	<b>24</b>
- Het aantal personen dat een ouderdomsuitkering krijgt	24
- Het aantal pensioengerechtigden verdeeld naar loopbaan	25
- Uitgaven voor ouderdom	25
<b>8. Overleving</b>	<b>26</b>
- Het overlevingspensioen voor mannen en vrouwen	26
- Arbeidsongevallen: het aantal rechthebbenden als gevolg van het overlijden van het slachtoffer	27
- Beroepsziekten: jaarlijkse vergoedingen als gevolg van het overlijden van het slachtoffer	27
<b>9. Gezin</b>	<b>28</b>
9.1 Gezinsuitkeringen	28
- Uitgaven voor gezinsbijslagen	29
- Het aantal bijslagtrekkende gezinnen volgens het aantal kinderen	29
- Het aantal rechtgevende kinderen naar rang	29
- Aantal gezinsbijslagen	30
- Het aantal rechtgevende kinderen naar leeftijd	30
9.2 Zwangerschaps- en ouderschapsverlof	30
- Aantal ouderschapsuitkeringen	30
- Uitgaven voor ouderschap	30
<b>Afsluitend woord</b>	<b>31</b>

# 1. Organisatie van de sociale zekerheid

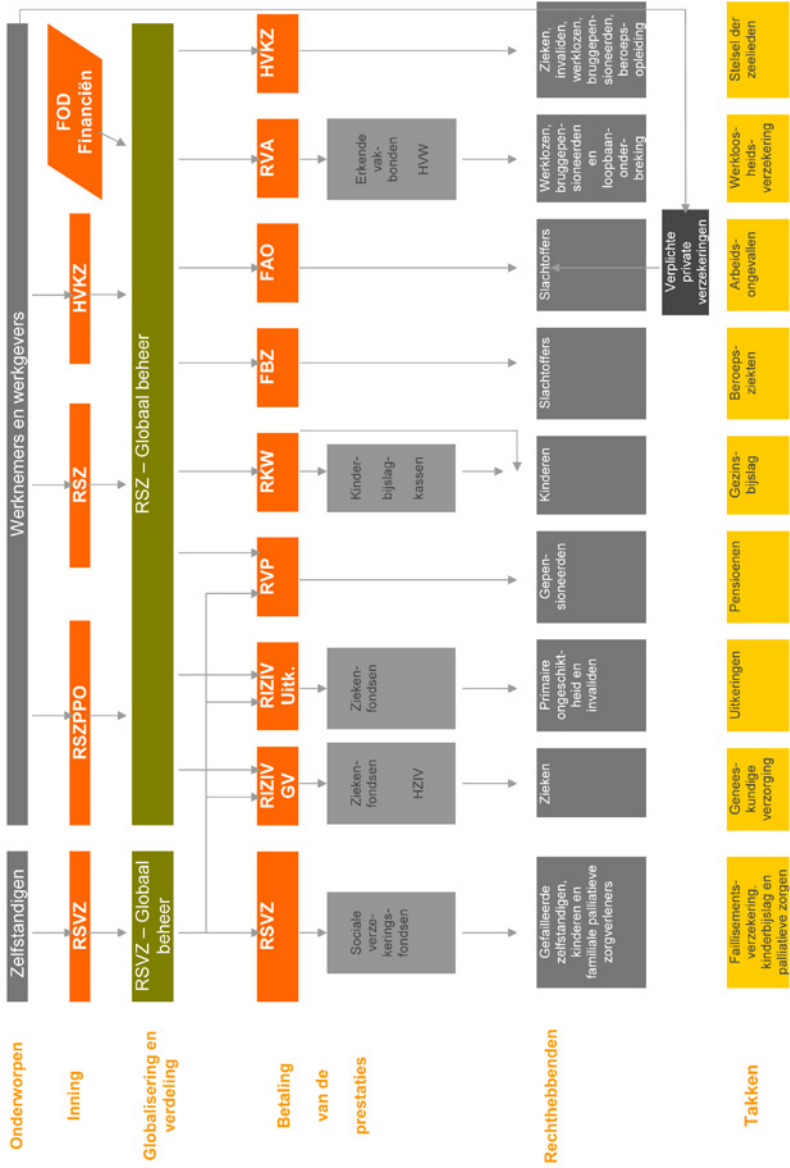
De sociale zekerheid bestaat uit drie verschillende stelsels: het stelsel voor werknemers, het stelsel voor zelfstandigen en het stelsel voor ambtenaren. Elk stelsel heeft zijn eigen specifieke wetten en zijn eigen specifieke vorm van sociale bescherming. Het stelsel voor zelfstandigen kent bijvoorbeeld geen werkloosheidsuitkeringen.

Elk stelsel is onderverdeeld in een aantal takken. Elke tak biedt een specifieke vorm van sociale bescherming: pensioenen, gezinsbijslag, ... Elke tak valt daardoor samen met een gespecialiseerde instelling die deze tak zorgvuldig beheert. Deze instellingen worden ook parastatalen genoemd.

Elk stelsel wordt centraal gefinancierd via een globaal beheer dat de takken financiert naar hun behoefte zodat deze niet zonder middelen vallen. We onderscheiden 2 globale beheren: het RSZ globaal beheer voor werknemers en het RSVZ globaal beheer voor de zelfstandigen.

De RVP beheert de pensioendossiers en betaalt deze rechtstreeks aan de gepensioneerden. De PDOS beheert de pensioendossiers van de ambtenaren, terwijl de CDVU (FOD Financiën) verantwoordelijk is voor de betaling. De RKW financiert de kinderbijslagkassen om de gezinsbijslag uit te betalen. De RVA beheert de tak van de werkloosheidsverzekering. De uitbetaling van een werkloosheidsuitkering gebeurt door verschillende betalingsinstellingen zoals de vakbonden en de HVW (hulpkas voor werkloosheid). De tak uitkeringen bundelt uitkeringen voor primaire ongeschiktheid (dit is ziekte), invaliditeit en vaderschap- en moederschapverlof. Deze tak wordt door het RIZIV beheerd. Het FBZ betaalt een vergoeding aan de slachtoffers van beroepsziekten. Het FAO is verantwoordelijk voor de tak arbeidsongevallen. De HVKZ organiseert alle aspecten van sociale bescherming voor de zeelieden. De uitkeringen voor personen met een handicap zijn een afzonderlijk systeem en behoren niet tot een globaal beheer. Deze uitkeringen worden uitbetaald door de FOD Sociale zekerheid.

Sinds 2008 is de tak geneeskundige verzorging van beide globale beheren afgesplitst en vormt het nu een eigen stelsel waartoe ook de ambtenaren behoren. De financiering ervan gebeurt voornamelijk vanuit de globale beheren. Het RIZIV is verantwoordelijk voor de uitgaven van de geneeskundige verzorging. Het RIZIV financiert de terugbetaling van de ziektekosten door de ziekenfondsen. Naast hun wettelijke verzekeringsopdracht hebben de ziekenfondsen ruimte om een aanvullende verzekering in te richten.



## 2. Financieel overzicht van de sociale zekerheid

De sociale zekerheid valt onder de bevoegdheid van de federale regering. De sociale zekerheid wordt gefinancierd door werkgeversbijdragen, werknemersbijdragen, een staatstoelage, toegewezen ontvangsten en de alternatieve financiering.

De werkgeversbijdragen en werknemersbijdragen worden betaald aan de RSZ. Ook deze voor de niet-benoemde ambtenaren. Alle ambtenaren in dienst bij de lokale overheden (gemeentes, OCMW, provincie,...) betalen hun bijdragen aan de RSZPPO. Alle andere benoemde ambtenaren betalen een kleinere RSZ bijdrage op hun loon omdat hun werkgever voor een aantal lasten zoals hun pensioen instaat. De zelfstandigen dienen hun bijdrage te betalen aan het RSVZ.

Naast de bijdragen wordt de sociale zekerheid bijkomend gefinancierd door de staatstoelage en de alternatieve financiering. De staatstoelage is een jaarlijkse dotatie die de federale regering via de FOD Sociale zekerheid aan de sociale zekerheid geeft. De alternatieve financiering zorgt voor bijkomende fiscale geldmiddelen. Voornamelijk ontvangsten uit de BTW, roerende voorheffing en tabaksaccijnzen worden voor een bepaald deel voorbestemd als alternatieve financiering van de sociale zekerheid. Naast alternatieve financiering bestaan er voor de sociale zekerheid ook rechtstreeks uit de belastingen toegewezen ontvangsten zoals de belastingen op autoverzekeringen. De alternatieve financiering en toegewezen ontvangsten worden geïnd door de FOD financiën en doorgestort naar de RSZ en het RSVZ.





## Financiering van de sociale zekerheid (in euro)

	2007	2008	2009
Ontvangsten uit:			
Bijdragen	46.343.995.119	49.386.371.252	50.553.371.676
Staatstoelagen	16.333.356.000	17.379.381.000	18.267.345.000
Alternatieve financiering	11.292.017.760	12.589.889.669	12.671.587.610
BTW	9.751.401.741	10.997.591.980	11.014.472.878
Roerende voorheffing	486.123.503	494.213.352	457.668.362
Accijnzen op tabak	740.519.000	775.125.000	808.090.526
Vanuit andere bronnen	184.103.184	322.959.337	391.355.846
Toegewezen ontvangsten	2.408.816.970	2.427.680.533	2.610.367.621
Diverse ontvangsten	1.418.195.213	1.689.532.396	2.094.958.303
<b>Totale ontvangsten</b>	<b>77.796.381.062</b>	<b>83.472.854.850</b>	<b>86.197.630.210</b>

Bron: FOD Sociale Zekerheid

## Uitgaven voor de dekking van sociale risico's (in euro)

	2007	2008	2009
Uitgaven voor:			
Geneeskundige verzorging en zorgverlening	18.875.488.000	20.677.190.000	22.428.014.000
Arbeidsongeschiktheid, fysieke letsels en handicap	5.568.271.131	6.059.476.160	6.537.025.769
Het verlies of niet vinden van werk	6.600.889.506	6.712.241.585	7.843.883.473
Arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid	3.283.240.400	3.668.128.044	3.934.761.721
Ouderdom	21.485.024.487	23.239.097.705	24.635.164.576
Overleving	5.826.317.298	6.137.014.529	6.361.178.548
Gezin	4.857.083.112	5.169.854.773	5.391.981.189
Overige gedekte risico's	2.349.019.096	2.188.683.841	3.537.874.317
Werkingskosten	2.106.063.223	2.176.517.656	2.255.001.763
Diverse uitgaven	5.948.264.652	6.766.660.608	5.298.139.664
<b>Totale uitgaven</b>	<b>76.899.660.904</b>	<b>82.794.864.903</b>	<b>88.223.025.019</b>

Bron: FOD Sociale Zekerheid

## 3 Geneeskundige verzorging

### 3.1 Overzicht van de geneeskundige verzorging

Als men de uitgaven van de globale beheren voor werknemers en zelfstandigen bekijkt, is de geneeskundige verzorging de grootste uitgavenpost.

De ziekteverzekering zorgt er voor dat elke inwoner op betaalbare wijze toegang krijgt tot gezondheidszorg. Dit gebeurt door een financiële tussenkomst in de kosten bij dokters- of tandartsenbezoek, verpleegkunde, sessies bij een kinesist, ziekenhuisopname, een verblijf in een rusthuis voor bejaarden,... In principe komt de verzekering voor geneeskundige verzorging tussen door terugbetaling van een deel van de kosten via het ziekenfonds. De derdebetalersregeling zorgt ervoor dat het ziekenfonds rechtstreeks de zorgverlener betaalt zodat de patiënt een minder hoge factuur voor dure ingrepen dient te betalen. Dit was uit oorsprong een regeling bedoeld voor de lagere inkomens, maar wordt langzaam aan uitgebreid.

Om verzekerd te zijn voor geneeskundige verzorging, moet je verzekerd zijn bij een ziekenfonds of bij de HZIV, de Hulpkas voor Ziekte en Invaliditeitsverzekering. Binnen de verzekerden zijn een aantal sociale groepen te onderscheiden. De grootste groep hierbinnen zijn de werkenden en werklozen en de gepensioneerden. Personen die ingeschreven zijn in het rijksregister, zijn op die manier ingeschreven omdat ze onder geen enkel ander statuut thuishoren.

## Uitgaven voor geneeskundige verzorging (in euro)

	2006	2007	2008	2009*
Artsen	5.274.882.000	5.608.139.000	6.135.935.000	6.637.649.000
Verpleegkundigen	786.595.000	836.892.000	930.676.000	1.009.908.000
Tandartsen	549.780.000	585.283.000	671.823.000	733.995.000
Kinesitherapeuten	421.746.000	445.990.000	503.183.000	549.049.000
Farmaceutische verstrekkingen	3.304.307.000	3.550.294.000	3.955.511.000	4.124.184.000
Paramedische zorgverleners	613.641.000	657.865.000	723.249.000	781.548.000
Ziekenhuisopname	3.903.904.000	4.083.700.000	4.388.049.000	4.712.837.000
Andere verblijven	2.156.217.000	2.397.409.000	2.476.066.000	2.666.944.000
Maximumfactuur	288.916.000	286.576.000	277.153.000	305.336.000
Toekomstfonds	-	-	-	299.852.000
Diverse	440.189.000	423.340.000	615.545.000	606.712.000
Totale uitgaven	17.740.177.000	18.875.488.000	20.677.190.000	22.428.014.000

Bron: RIZIV

\* 2009 betreft de voorlopige uitgaven

## Het aantal verzekerden voor geneeskundige verzorging in België

	2006	2007	2008	2009
<b>Aantal gerechtigden:</b>				
Werkenden en werklozen	4.667.813	4.738.617	4.799.801	4.828.687
Invaliden	227.164	232.592	241.501	253.289
Personen met een handicap	69.675	72.054	79.955	76.326
Weduwen, weduwnaars en wezen	394.700	375.671	385.579	380.753
Gepensioneerden	1.326.543	1.331.265	1.379.002	1.408.331
Kloostergemeenschappen	3.755	1.118	3.009	2.726
Personen ingeschreven in het rijksregister	175.697	174.391	165.391	155.199
<b>Aantal personen ten laste:</b>				
Echtgenoten	859.030	797.389	789.096	770.948
Inwonende (groot)ouders	14.524	13.435	14.224	15.385
Kinderen	2.675.251	2.595.614	2.616.594	2.654.946
Totaal rechthebbenden	10.414.152	10.332.146	10.474.152	10.546.590

Bron: RIZIV

## 3.2 Zorgverlening

Wanneer we een medisch probleem hebben, kunnen we terecht bij zorgverstrekkers of verzorgingsinstellingen. Daar worden we onderzocht en behandeld. De huisarts is het eerste aanspreekpunt. Veel patiënten hebben een globaal medisch dossier bij hun huisarts. Elke verzorgende arts kan dit globaal medisch dossier raadplegen om zo een betere diagnose te kunnen stellen op basis van je medische voorgeschiedenis. De huisarts kan ons indien nodig doorverwijzen naar een arts-specialist of in het ergste geval naar een ziekenhuis.

### Het aantal terugbetaalde prestaties en handelingen

	2005	2006	2007	2008
Terugbetaalde prestaties of handelingen door/voor:				
Artsen en klinische ingrepen	501.410.731	505.548.990	518.788.297	551.108.237
Tandartsen	19.159.139	19.740.625	20.316.022	24.199.561
Verpleegkundigen	97.689.185	107.952.634	112.455.567	106.311.940
Kinesitherapeuten	36.410.700	36.695.475	36.996.132	37.150.549
Terubetaalde verstrekkingen:				
Medicatie	126.512.454	108.776.449	135.172.411	148.667.973
Andere (paramedici, revalidatie, palliatieve zorgen,...)	33.432.655	32.767.187	39.690.771	54.367.783
Verblijven in (aantal terugbetaalde dagen):				
Ziekenhuizen	21.607.323	-	21.413.344	21.687.947
Nierdialyse	-	-	-	671.082.000
Rust- en verzorgingstehuizen	41.006.170	42.261.516	45.413.791	44.573.269
Psychiatrische ziekenhuizen en verzorgingstehuizen	2.306.934	2.578.580	2.623.715	2.748.489

Bron: RIZIV

## Evolutie van het aantal actieve zorgverleners met een praktijk

	2005	2006	2007	2008
Artsen	30.081	30.440	30.868	31.281
Huisartsen	12.405	12.415	12.336	12.273
Kinderartsen	1.174	1.197	1.236	1.269
Gynaecologen	1.211	1.233	1.265	1.317
Psychiaters	1.803	1.840	1.855	1.891
Heelkundigen	5.155	5.231	5.510	5.717
Medische specialisten	7.829	8.027	8.193	8.372
Niet-gespecialiseerde artsen	504	497	473	442
Niet-medische beroepen				
Apothekers-biologen	367	364	363	388
Tandartsen	7.694	7.748	7.677	7.663
Verpleegkundigen en vroedvrouwen	21.564	22.477	23.159	23.978
Kinesitherapeuten	17.310	17.451	17.544	17.716
Paramedici (opticiëns, logopedisten, diëtisten...)	5.665	5.521	10.654	8.192

Bron: RIZIV

## Het aantal zorginstellingen in België

	2006		2007		2008		2009	
	Aantal instellingen	Aantal bedden of plaatsen	Aantal instellingen	Aantal bedden of plaatsen	Aantal instellingen	Aantal bedden of plaatsen	Aantal instellingen	Aantal bedden of plaatsen
Algemene ziekenhuizen	146	55.058	142	54.915	141	54.849	136	54.745
Revalidatiecentra:	827	-	808	-	904	-	911	-
In een ziekenhuis	620	-	600	-	694	-	703	-
Als afzonderlijke instelling	207	-	208	-	210	-	208	-
Rusthuizen (ROB)	1.608	73.941	1.600	71.963	1.587	68.760	1.576	66.179
Rust- en Verzorgingstehuizen (RVT) *	1.061	51.442	1.089	54.796	1.143	59.504	1.160	63.064
Centra voor dagverzorging	139	1.577	145	1.648	155	1.747	162	1.830
Centra voor palliatieve zorgen	27	-	27	-	27	-	27	-
Psychiatrische Verzorgingstehuizen	41	3.241	41	3.272	42	3.285	42	3.213
Psychiatrische ziekenhuizen	69	15.610	68	15.543	68	15.558	68	15.533
Centra voor beschut wonen	86	3.676	86	3.719	85	3.845	85	3.872
Totaal	4.004	204.545	4.006	205.856	4.152	207.548	4.167	208.436

Bron: RIZIV en FOD Volksgezondheid, veiligheid van de voedselketen en leefmilieu

\* Veel RVT's hebben tegelijkertijd ook een erkenning als rusthuis.

## 3.3 Vaccinatie en medicatie in België

Vaccinatie en medicatie zijn belangrijke hulpmiddelen tegen ziektes. Vaccinatie is het toedienen van een middel dat het afweersysteem tegen een ziekte verbetert en het uitbreken van een ziekte grotendeels voorkomt. Vaccinatie tegen een aantal kinderziekten zoals polio en mazelen is verplicht voor elk kind. Hierdoor komen deze ziekten nauwelijks nog voor in België. De Vlaamse en Franstalige gemeenschappen financieren ook een deel van de vaccinatiecampagnes.

Het geneesmiddelenverbruik zit in ons land nog steeds in de lift. Dit gebruik meten we aan de hand van het aantal DDD (gedefinieerde dagelijkse dosis) of het aantal dosissen die men koopt. De hier gepresenteerde gegevens zijn op dit moment de voorlopige cijfers.

### Medicatiegebruik in België in 2008

ATC	Medicatie voor:	Aantal pillen of equivalent	Aantal verpakkingen *	Aantal dosissen (DDD)	Netto uitgaven (in euro)
A	Spijverteringsstelsel	739.241.199	12.197.500	506.510.341	317.574.942
B	Bloed	239.938.472	8.358.287	190.509.614	344.638.609
C	Hart- en vaatziekten	1.622.680.323	27.614.870	1.812.230.111	641.268.651
D	Huidaandoeningen	81.127.367	2.477.174	26.147.188	28.435.499
G	Geslachtsorganen en contraceptiva	288.991.312	4.488.637	309.199.601	50.051.367
H	Hormonale aandoeningen	190.029.897	3.259.289	167.062.769	95.637.341
J	Antimicrobiële middelen	212.155.822	13.293.034	133.757.495	367.760.517
L	Kanker- en immuniteitsverhogende middelen	59.953.091	1.443.688	59.081.399	694.309.898
M	Skelet en spierstelsel	310.412.905	7.758.950	247.003.979	129.413.089
N	Zenuwstelsel en antidepressiva	853.092.230	17.030.251	485.068.473	501.381.316
P	Antiparasitaire middelen	5.404.581	154.212	1.823.868	863.911
R	Ademhalingsstelsel	963.040.130	12.089.620	389.629.585	228.410.819
S	Zintuiglijke organen (ogen enz.)	21.702.785	3.339.443	81.573.169	47.213.114
V	Diverse middelen (bvb. zuurstof)	18.902.971	2.217.188	5.042.569	87.080.825
	Magistrale bereidingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	46.593.112

Bron: RIZIV

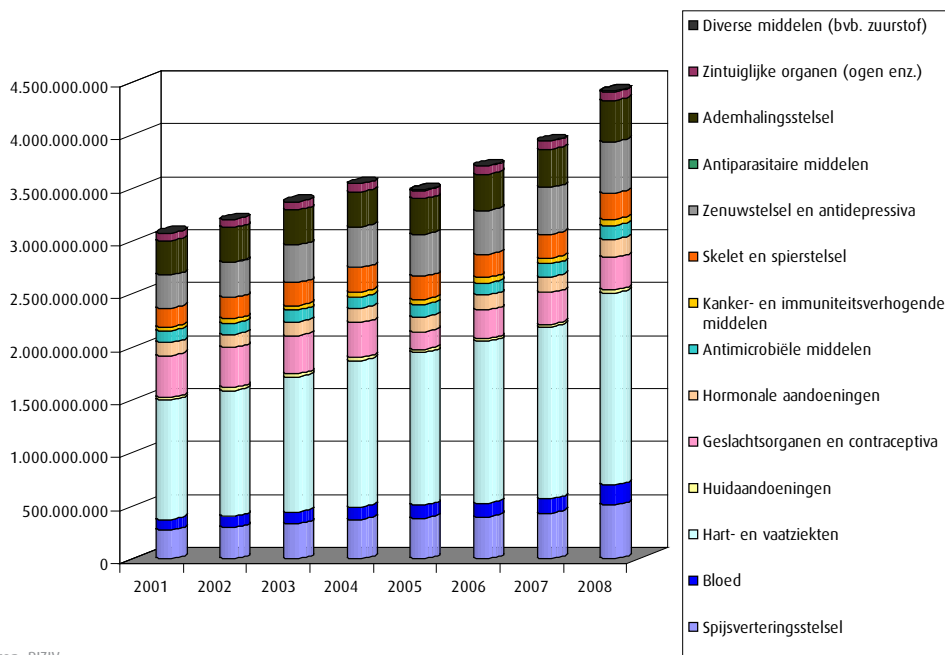
\* Het aantal terugbetaalde verpakkingen in een hospitaal wordt niet meegerekend, omdat deze door meerdere patiënten worden gedeeld. In een ziekenhuis wordt medicatie daarom per pil of equivalent terugbetaald.

## Vaccinatie in België (2009)

	Aantal vaccinaties	Uitgaven (in euro)
Polio, difterie, tetanus, kinkhoest, Hepatitis B en H.influenzae B (Hib) vaccins	836.993	19.763.089
Bof, Mazelen en rodehond	249.613	2.051.345
Meningokokken C	133.466	1.660.246
Pneumokokkenvaccin	380.519	19.160.528

Bron: RIZIV

## Evolutie van het medicatiegebruik in België (DDD)



Bron: RIZIV

## 4. Arbeidsongeschiktheid, fysieke letsels en handicap

Indien iemand omwille van ziekte, ongeval of een fysieke aandoening zijn job niet kan uitoefenen, is deze persoon arbeidsongeschikt. Het eerste jaar dat iemand zijn werk niet kan uitoefenen, komt deze in het stelsel van de primaire arbeidsongeschiktheid terecht. Vanaf het tweede jaar kom je automatisch in de invaliditeit terecht. Dit hoeft daarom geen permanente invaliditeit te zijn. Ook na een periode van invaliditeit kan je terugkeren naar de arbeidsmarkt.

In België is elke werkgever verplicht een verzekering tegen arbeidsongevallen af te sluiten bij een erkende privéverzekeraar. De arbeidsongevallen met een invaliditeitsgraad onder de 20% worden beheerd door de overheid via het FAO. De andere arbeidsongevallen door de privéverzekeraar. Een slachtoffer van een beroepsziekte kan een aanvraag tot uitkering indienen. Een onderzoek gaat na of de ziekte het gevolg is van werken. Als dit het geval is, wordt de beroepsziekte erkend. Slachtoffers van een beroepsrisico, zoals een arbeidsongeval of beroepsziekte, ontvangen een uitkering van de sociale zekerheid ter compensatie van hun verminderd verdienvermogen.

### Primaire uitkeringen en invaliditeit

	2006	2007	2008	2009
Aantal				
Primaire uitkeringsgerechtigden	375.216	396.182	407.334	403.354
Personen in invaliditeit	233.755	242.086	250.705	264.733
Uitgaven (in euro) voor:				
Primaire uitkeringsgerechtigden	936.786.491	1.049.178.105	1.164.230.564	1.273.925.406
Invaliditeit	2.430.756.646	2.574.912.464	2.823.616.438	3.062.592.450

Bron: RIZIV

### Personen met een handicap in België

	2006	2007	2008	2009
Het aantal personen met een handicap	264.594	272.358	279.628	296.499
Het aantal parkeerkaarten in omloop	-	264.660	283.538	307.053
Jaarlijkse uitgaven	1.426.500.000	1.481.256.000	1.592.253.000	1.710.500.000

Bron: FOD Sociale Zekerheid



## Het aantal personen met een letsel naar aanleiding van een arbeidsongeval of beroepsziekte

	2006	2007	2008	2009
Aantal uitkeringen voor slachtoffers van een arbeidsongeval				
Renten voor slachtoffers met blijvende letsels				
Met minder dan 20% arbeidsongeschiktheid	72.219	83.094	89.850	96.763
Met 20% of meer arbeidsongeschiktheid	54.607	54.170	53.432	52.510
Uitgaven	263.872.681	268.274.906	283.705.168	297.364.478
Renten voor slachtoffers met blijvende letsels	182.588.521	188.608.987	202.218.601	217.323.855
Met minder dan 20% arbeidsongeschiktheid	60.252.336	64.044.889	74.447.081	83.013.443
Met 20% of meer arbeidsongeschiktheid	122.336.185	124.564.098	127.771.520	134.310.412
Medische kosten en prothesen	6.184.160	6.417.919	6.369.566	6.173.623
Bijslagen en vergoedingen voor slachtoffers met blijvende letsels	75.100.000	73.248.000	75.117.000	73.867.000
Aantal uitkeringen voor slachtoffers van een beroepsziekte met een:				
Tijdelijke arbeidsongeschiktheid	442	411	445	430
Blijvende arbeidsongeschiktheid veroorzaakt door:	62.786	61.095	59.448	57.926
Mijnwerkersstoflong	12.793	11.662	10.624	10.625
Asbestslachtoffers	1.910	1.833	1.798	1.756
Overige beroepsziekten	48.083	47.600	47.026	45.545
Uitgaven	198.157.453	194.649.656	195.670.991	192.643.435
Tijdelijke arbeidsongeschiktheid	4.863.377	4.999.697	4.766.515	4.937.501
Blijvende arbeidsongeschiktheid	193.294.076	189.649.959	190.904.476	187.705.934
Mijnwerkersstoflong	50.159.186	46.518.458	43.123.017	43.123.018
Asbestslachtoffers	11.078.672	11.603.575	12.785.250	12.985.189
Overige beroepsziekten	132.056.218	131.527.926	134.996.209	131.597.727

Bron: FAO en FBZ

## Evolutie van het nieuw aantal aangegeven arbeidsongevallen en beroepsziekten

	2006	2007	2008	2009
Aantal arbeidsongevallen	185.039	184.717	188.300	168.201
Arbeidswegongeval	20.448	20.789	23.174	22.655
Arbeidsongeval op de werkplek	164.591	163.928	165.126	145.546
Aantal beroepsziekten (erkend dat jaar)	1.413	1.372	1.471	1.421
Tijdelijke arbeidsongeschiktheid	492	462	501	502
Blijvende arbeidsongeschiktheid	921	910	970	919

Bron: FAO en FBZ

## 5. Het verlies of het niet vinden van werk

Het niet kunnen houden of vinden van betaald werk kan grote financiële en persoonlijke gevolgen hebben. De sociale zekerheid biedt daarom de werkloze een compensatie voor het loonverlies aan. Werkloosheidsuitkeringen bestaan in verschillende vormen: volledige werkloosheid of tijdelijke werkloosheid als het economisch minder goed gaat bij de werkgever. Jongeren die na het voltooien van hun studies 9 maanden ingeschreven zijn als werkzoekende en nog geen werk hebben gevonden, krijgen een wachtuitkering. Zeelieden krijgen een wachtgeld uitgekeerd tot er een schip uitvaart waarop ze kunnen aanmonsteren. Zelfstandigen kunnen een beperkte tijd genieten van de faillissementsverzekering als hun zaak failliet gaat. Tijdens deze periode kunnen ze zich aan de nieuwe situatie aanpassen en een nieuw werk vinden.

### Het aantal werkloosheidsuitkeringen

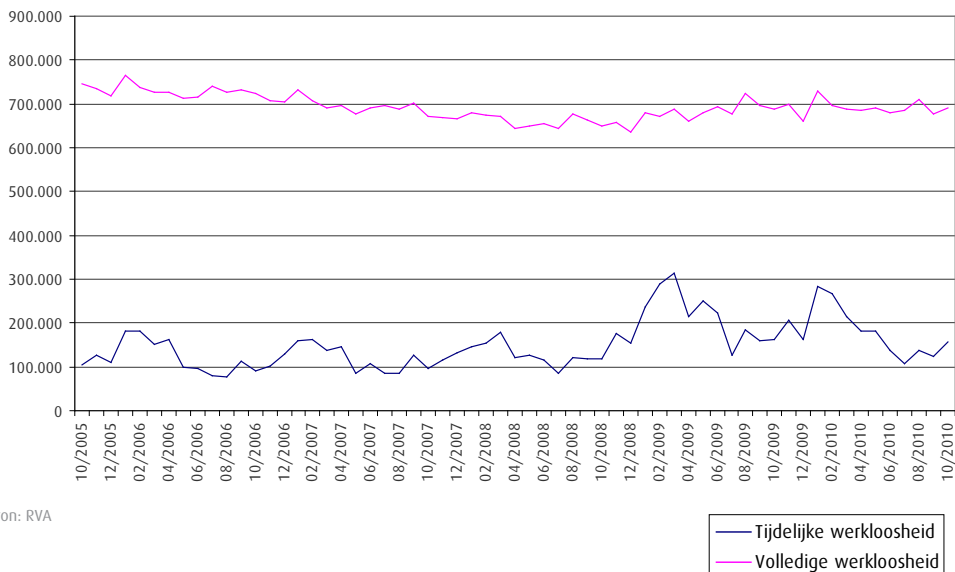
	2006	2007	2008	2009
Volledige werkloosheid	726.663	690.663	658.590	685.124
Werkzoekende werklozen	364.165	341.926	324.095	354.089
Niet-werkzoekende werklozen	236.488	232.285	226.092	221.093
Vrijgestelde oudere werklozen	116.169	107.939	100.844	94.801
Bruggepensioneerden	111.069	113.579	114.151	115.552
Wachtuitkeringen	126.010	116.452	108.403	109.942
Aantal vergoede dagen	207.328.571	196.719.723	187.536.479	194.754.223
Tijdelijke werkloosheid				
Aantal economisch werklozen	121.514	119.949	134.736	210.864
Aantal vergoede dagen	10.081.076	9.365.503	10.132.569	18.905.837
Wachtgeld voor zeevarenden				
Aantal uitgekeerde wachtgelden	164	141	131	130
Aantal vergoede dagen	36.878	37.791	35.426	33.193
Faillissementsverzekering voor zelfstandigen				
Aantal gevallen	428	443	474	768
Aantal vergoede maanden	2.105	2.598	4.197	6.564
Totaal aantal uitkeringsgerechtigden	848.769	811.196	793.931	896.886
Werkloosheidsgraad	8,3%	7,5%	7,0%	8,0%
Werkgelegenhedsgraad	61,0%	62,0%	62,4%	61,6%

## Uitgaven in het kader van werkloosheid (in euro)

	2006	2007	2008	2009
Volledige en gedeeltelijke werkloosheid	6.417.871.670	6.215.977.720	6.276.086.276	6.783.030.930
Tijdelijke werkloosheid	401.761.999	381.410.369	430.637.359	1.052.998.907
Wachttuitkeringen voor zeevarenden	1.667.000	1.743.000	1.727.000	1.667.000
Faillissementsverzekering voor zelfstandigen	1.246.581	1.758.417	3.790.950	6.186.636
Totale uitgaven	6.822.547.250	6.600.889.506	6.712.241.585	7.843.883.473

Bron: RVA, RSVZ, HVKZ en ADSEI

## Het aantal werklozen en tijdelijk werklozen in België: 2005 - 2010



Bron: RVA

## 6. Arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid

### 6.1 Werkgelegenheidsbeleid

De sociale zekerheid probeert via activering mensen die moeilijk aan werk raken aan een job te helpen. Dit gebeurt op verschillende wijzen door een actief doelgroepenbeleid gericht op de personen die het moeilijk hebben zoals jongeren, langdurig werklozen en oudere werklozen. De activatie gebeurt door arbeidsovereenkomsten voor de betrokken personen te subsidiëren. De werkgever kan een deel van de werkloosheidsvergoeding aanwenden om het loon van de tewerkgestelde te betalen. Daarnaast bestaan een aantal plannen zoals de SINE contracten, activaplannen voor langdurig werklozen of startbanen voor jongeren. Naast die plannen bestaat nog het systeem van de dienstencheques om mensen aan het werk te helpen. Werknemers die gesubsidieerd worden met dienstencheques hebben een volwaardige tewerkstelling. Het PWA-stelsel werd grotendeels omgezet naar het systeem met dienstencheques. Naast subsidiering van arbeidscontracten richt de RVA ook specifieke beroepsopleidingen in om werklozen meer kansen te geven op een gepaste betrekking op de arbeidsmarkt.

De activering van personen met een leefloon is het actieterrein van de OCMW's, maar wordt gesubsidieerd vanuit de federale overheid om de sociale tewerkstelling en herintrede in de arbeidsmarkt te bevorderen.

#### Het gebruik van dienstencheques

	2006	2007	2008	2009
Het aantal bezorgde dienstencheques	36.096.682	53.453.329	73.993.322	78.673.829
Waarvan elektronisch	-	4.090.964	8.795.338	9.944.747
Het aantal actieve gebruikers		449.899	581.051	665.884
Waarvan elektronische gebruikers	-	-	-	82.072
Het aantal erkende dienstencheque ondernemingen	1.438	1.720	2.130	2.499
Waarvan ook voor elektronische dienstencheques	456	684	959	1.311
Het aantal mensen tewerkgesteld door dienstencheques	41.670	59.809	77.507	93.473

Bron: RVA en RSZ

## Aantal activeringen van werklozen

	2006	2007	2008	2009
Activering van werklozen door:				
PWA	1.258	1.328	1.431	1.465
Doorstromingsprogramma	5.483	5.748	5.756	5.693
SINE contracten	6.549	9.203	10.683	11.571
Activa plannen	36.018	38.256	39.674	34.525
Startbanen	1.987	714	503	434
Opleidingsmaatregelen	36.888	38.329	37.471	37.854
Studies	19.676	21.100	20.708	19.886
Beroepsopleiding	17.212	17.229	16.763	17.968
Werkhervattingstoelage	2.241	4.605	7.192	9.092
Activering van gerechtigden op een leefloon en maatschappelijke integratie				
Tewerkstelling via de OCMW's	19.657	19.829	19.390	19.994
Omkaderings- en opleidingspremie	650	675	572	411
Activering (via Activa, SINE en doorstromingsprogramma)	1.281	1.458	1.642	1.573
Totaal aantal geactiveerde werklozen	148.900	158.474	161.785	160.466

Bron: RVA en POD Maatschappelijke Integratie

## Uitgaven in het kader van een activerend werkgelegenheidsbeleid

	2006	2007	2008	2009
Activering van werklozen door:				
PWA	10.709.832	11.454.130	13.148.873	13.784.944
Doorstromingsprogramma	26.541.658	27.959.019	28.106.061	28.275.248
SINE contracten	36.344.575	47.748.638	55.780.210	60.632.000
Activa plannen	166.187.270	176.971.762	184.465.115	158.215.000
Startbanen	1.479.912	2.884.819	2.093.996	1.809.079
Opleidingsmaatregelen	284.040.144	303.568.175	316.875.139	337.528.274
Studies	146.293.035	162.685.285	169.412.707	169.070.517
Beroepsopleiding	137.747.109	140.882.890	147.462.432	168.457.757
Werkhervattingstoelage	4.564.495	9.515.172	15.443.932	19.801.581
Werkhervatting door middel van dienstcheques	445.520.000	652.874.693	882.412.712	1.051.040.733
Tewerkstelling van gerechtigden op leefloon en maatschappelijke integratie				
Tewerkstelling via de OCMW's	118.593.556	122.544.411	129.194.202	141.366.754
Omkaderings- en opleidingspremie	801.874	844.801	671.746	436.598
Activering (via Activa, SINE en doorstromingsprogramma)	5.608.875	6.265.405	6.678.254	6.100.831

Bron: RVA en POD Maatschappelijke integratie

## 6.2 Arbeidsmarktbeleid

De sociale zekerheid is er ook om een betere werk – privé balans te vinden. Het vinden van een goed evenwicht verhoogt het welzijn van iedereen. De sociale zekerheid biedt hiervoor een aantal mogelijkheden aan zoals loopbaanonderbreking of tijdkrediet. Men kan ook zijn loopbaan geheel of tijdelijk onderbreken om een familielid of lid van het gezin medisch bij te staan of palliatieve verzorging te bieden.

Ook het systeem van de dienstencheques helpt mensen met een druk professioneel leven om van een aantal taken bevrijd te worden, terwijl het voor anderen de mogelijkheid op een job biedt.

### Uitgaven in het kader van het arbeidsmarktbeleid

	2006	2007	2008	2009
Uitgaven aangaande:				
Loopbaanonderbreking	200.996.694	200.297.211	205.969.305	204.578.377
Tijdkrediet	309.261.393	337.348.440	369.418.865	399.331.027
Brugpensioenen	1.302.202.805	1.359.883.566	1.429.941.075	1.478.168.004
Verlof voor medische bijstand	19.138.618	22.325.257	27.114.050	32.822.284
Verlof voor palliatieve zorgen	708.445	754.901	814.509	870.987
Totale uitgaven	1.832.307.955	1.920.609.375	2.033.257.804	2.115.770.679

Bron: RVA en HVKZ

### Het aantal werknemers dat kiest voor loopbaanonderbreking of tijdkrediet

	2006	2007	2008	2009
Loopbaanonderbreking	72.325	71.781	72.386	72.249
Vermindering van prestaties	63.466	63.334	64.358	65.220
Volledig	8.859	8.447	8.028	7.029
Tijdkrediet	102.164	111.668	118.858	127.746
Vermindering van prestaties	89.896	100.216	108.526	118.740
Volledig	12.268	11.452	10.332	9.006
Totaal	174.489	183.449	191.244	199.995

Bron: RVA

## Het aantal bruggepensioneerden

	2006	2007	2008	2009
Het aantal bruggepensioneerden:				
Halftijds brugpensioen	782	702	617	582
Voltijds brugpensioen	111.069	113.579	114.151	115.552
Het brugpensioen voor zeevarenden	115	78	56	42
Totaal aantal bruggepensioneerden	111.966	114.359	114.824	116.176

Bron : RVA en HVKZ

## Het aantal bruggepensioneerden - verdeeld naar leeftijd (\*)

	2006	2007	2008	2009
Het aantal bruggepensioneerden in de leeftijds-klasse:				
50 tot 55 jaar	4.778	3.552	2.387	1.863
55 tot 60 jaar	43.019	40.832	38.915	36.761
60 tot 65 jaar	64.054	69.897	73.466	77.510

Bron : RVA

\* Voor de zeelieden is geen detail beschikbaar en zijn hierdoor niet opgenomen in deze tabel

## Het aantal werknemers dat verlof neemt om een naaste te verzorgen

	2006	2007	2008	2009
Verlof voor:				
Medische bijstand	4.769	5.554	6.603	7.818
Waarvan vermindering van prestaties	3.668	4.353	5.295	-
Waarvan volledige onderbreking	1.101	1.201	1.308	-
Palliatieve zorgen	193	204	216	227
Waarvan vermindering van prestaties	44	45	56	-
Waarvan volledige onderbreking	149	159	160	-
Totaal	4.962	5.758	6.819	8.045

Bron: RVA

## 7. Ouderdom

Wanneer mensen de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar bereiken, kunnen ze op pensioen gaan. Het wettelijk pensioen zorgt ervoor dat men na het stoppen met werken niet in de armoede terechtkomt. Als er geen pensioenen waren, zou 92% van de gepensioneerden met zijn inkomen onder de armoedegrens terechtkomen.

Het bedrag van het rustpensioen wordt bepaald door de lengte van de loopbaan en het geïndexeerde loon dat tijdens die loopbaan is verdiend. Personen die minstens 2/3<sup>de</sup> van een loopbaan hebben gewerkt, krijgen het minimumpensioen als ondergrens. De laagste pensioenen worden aangevuld met een herwaardingspremie of bijslag.

Als iemand gewerkt heeft in meerdere stelsels (als werknemer, zelfstandige of ambtenaar), kan hij een pensioen krijgen uit de verschillende stelsels, naargelang de duur dat hij in dat stelsel heeft gewerkt.

Ieder persoon boven 65 jaar kan ongeacht zijn loopbaan een beroep doen op de Inkomens Garantie voor Ouderen (IGO). Dit is de opvolger van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden. Dit wordt enkel toegekend na onderzoek van de bestaansmiddelen van de bejaarde.

We dienen er op te wijzen dat de hier gepresenteerde gegevens alle beschikbare gegevens bevatten. Een aantal ambtenaren uit de lokale besturen (gemeentes, OCMW's, provincies, ...) zijn onzichtbaar door hun specifieke pensioenstelsel en zijn hierdoor niet opgenomen.

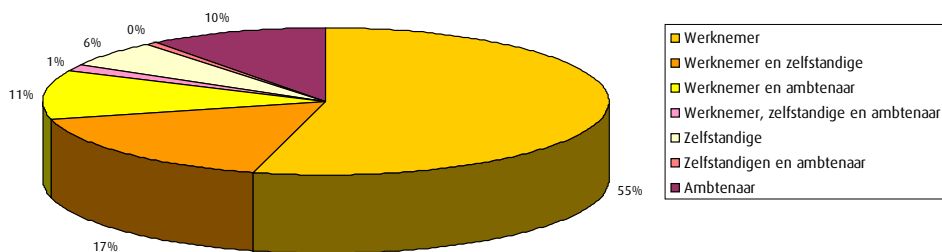
Het aantal personen dat een ouderdomsuitkering krijgt

	2006	2007	2008	2009
Rustpensioen	1.806.085	1.812.188	1.834.164	1.865.676
Gerechtigden op een Inkomensgarantie ouderen (IGO) of gewaarborgd inkomen bejaarden	89.745	88.868	93.634	98.758
Gerechtigden op een ouderdomsrente	637.770	638.070	602.096	566.576
Het aantal nieuwe pensioengerechtigden dat jaar	79.442	103.126	111.607	90.603
Aantal uitkeringsgerechtigden	1.895.830	1.901.056	1.927.798	1.964.434

Bron: RVP en PDOS



## Het aantal pensioengerechtigden verdeeld naar loopbaan (2009)



Bron: RVP en PD05

## Uitgaven voor ouderdom (in euro)

	2006	2007	2008	2009
Pensioenen	19.978.712.688	20.942.421.093	22.665.329.179	24.062.289.166
Rustpensioen	19.233.925.356	20.155.287.944	21.840.327.985	23.221.678.309
Vakantiegeld	670.319.594	685.942.075	725.533.093	745.163.482
Specifieke toelagen, vergoedingen en premies	74.467.739	101.191.074	99.468.100	95.447.375
Inkomensgarantie Ouderen (IGO) en gewaarborgd inkomen bejaarden	286.008.089	354.663.045	391.585.222	407.107.863
Renten	196.452.310	187.940.349	182.183.305	165.767.547
Totaal	20.461.173.087	21.485.024.487	23.239.097.705	24.635.164.576

Bron: RVP en PD05

## 8. Overleving

Het overlijden van een partner kan naast verdriet en gemis ook leiden tot een daling van het gezinsinkomen. De sociale zekerheid helpt de langstlevende partner met een laag inkomen met een overlevingsuitkering.

Je kan van het overlevingspensioen genieten vanaf de leeftijd van 45 jaar, of vroeger als men één of meerdere kinderen ten laste heeft. Men kan het overlevingspensioen in beperkte mate combineren met inkomsten uit een beroep of rustpensioen.

De nabestaanden van een slachtoffer van een arbeidsongeval of beroepsziekte hebben recht op een levenslange lijfrente in het geval van een overlevende partner of een tijdelijke lijfrente in het geval van kinderen ten laste.

Het overlevingspensioen voor mannen en vrouwen

	2006	2007	2008	2009
Aantal gerechtigden				
Aantal vrouwen	387.444	410.161	404.732	537.259
Combinatie overlevingspensioen met rustpensioen	115.690	138.610	138.766	275.735
Overlevingspensioen zonder rustpensioen	271.754	271.551	265.966	261.524
Aantal mannen	6.596	8.510	8.713	14.401
Combinatie overlevingspensioen met rustpensioen	3.785	5.489	5.527	11.006
Overlevingspensioen zonder rustpensioen	2.811	3.021	3.186	3.395
Uitgaven (in euro)	5.585.287.272	5.719.631.382	6.027.500.641	6.251.243.898

Bron: RVP en PDOS

## Arbeidsongevallen: het aantal rechthebbenden als gevolg van het overlijden van het slachtoffer

	2006	2007	2008	2009
Aantal rechthebbenden na overlijden van een slachtoffer	21.265	20.619	20.070	19.349
Aantal gerechtigden op bijlagen na het overlijden van een slachtoffer	8.116	7.724	7.433	7081
Forfaitaire bijlagen en vergoedingen	3.819	3.566	3.326	3104
Aanpassingsbijlagen	4.297	4.158	4.107	3.977
Aantal uitgekeerde overlijdensvergoedingen tijdens het jaar	101	96	96	96
Jaarlijkse uitgaven				
Aan rechthebbenden	29.522.698	28.002.337	28.711.856	29.806.155
Forfaitaire bijlagen en vergoedingen	10.550.000	10.078.000	10.025.000	9.633.000
Aanpassingsbijlagen	7.924.000	7.928.000	8.198.000	8.078.000
Overlijdensvergoedingen	349.000	346.000	370.000	368.000
Totaal	48.345.698	46.354.337	47.304.856	47.885.155

Bron: FAO

## Beroepsziekten: jaarlijkse vergoedingen als gevolg van het overlijden van het slachtoffer

	2006	2007	2008	2009
Aantal rechthebbenden na overlijden van een slachtoffer aan				
Mijnwerkersstoflong	10.628	10.240	9.869	9.482
Asbest	1.958	2.079	2.168	2.283
Andere ziekten	1.151	1.142	1.124	1.132
Aantal overledenen tijdens het jaar door				
Mijnwerkersstoflong	373	343	418	331
Asbest	179	187	192	202
Andere ziekten	45	43	49	55
Jaarlijkse uitgaven voor slachtoffers van				
Mijnwerkersstoflong	47.375.462	46.409.441	46.929.279	45.872.911
Asbest	8.298.078	9.025.969	10.197.476	10.975.665
Andere ziekten	4.789.436	4.896.169	5.082.277	5.200.919

Bron: FBZ

## 9. Gezin

### 9.1 Gezinsuitkeringen

Er bestaan verschillende uitkeringen om gezinnen met kinderen financieel te ondersteunen. Bij de geboorte of adoptie van een kind krijgt elk gezin kraamgeld of een adoptiepremie toegekend. Na de geboorte krijgt men in principe voor elk kind kinderbijslag, al dan niet verhoogd voor een opgevangen weeskind of kind met een handicap. Kinderen die naar school gaan, krijgen een schoolpremie of leeftijdsbijslag.

Uitgaven voor gezinsbijslagen (in euro)

	2006	2007	2008	2009
Kinderbijslag	4.177.076.111	4.283.375.432	4.547.799.239	4.750.230.117
Kraamgeld en adoptiepremie	101.693.494	103.295.762	111.124.034	114.202.524
Totaal uitgaven	4.278.769.605	4.386.671.193	4.658.923.273	4.864.432.641

Bron : RKW

Het aantal bijslagtrekkende gezinnen volgens het aantal kinderen

	2006	2007	2008	2009
Het aantal bijslagtrekkende gezinnen:				
Met 1 kind	654.232	667.194	684.093	695.642
Met 2 kinderen	512.605	516.961	529.388	536.761
Met 3 kinderen	170.886	170.680	173.128	174.625
Met 4 kinderen	44.332	43.761	43.838	44.323
Met 5 kinderen of meer	15.542	14.972	14.961	15.244
Totaal aantal bijslagtrekkende gezinnen	1.397.597	1.413.568	1.445.408	1.466.595

Bron: RKW en RSVZ

## Aantal gezinsbijslagen

	2006	2007	2008	2009
Aantal kinderbijslagen	2.455.200	2.470.614	2.519.792	2.549.251
Aantal kraamgelden	112.740	113.135	117.228	117.582
Aantal adoptiepremies	524	423	368	439

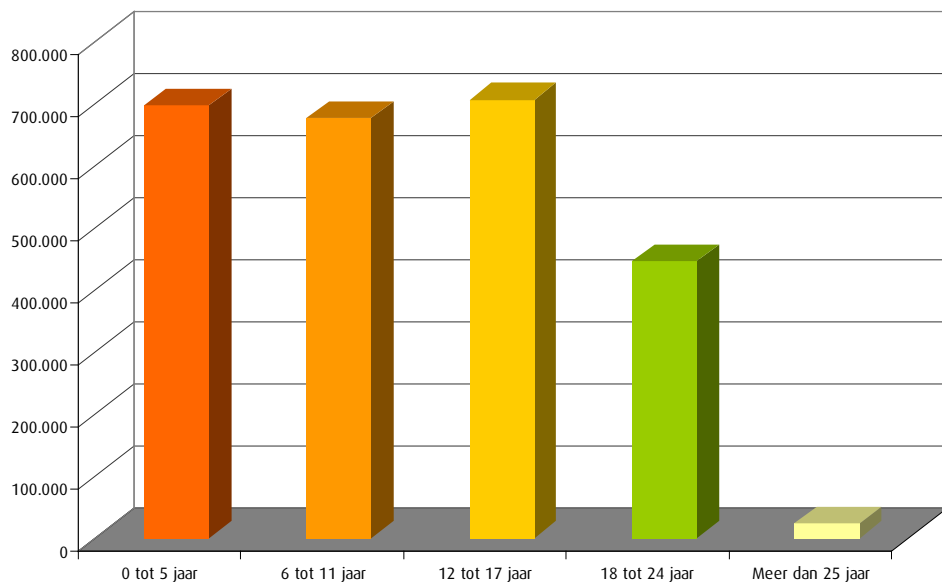
Bron: RKW en RSVZ

## Het aantal rechtgevende kinderen naar rang

	2006	2007	2008	2009
Eerste kind	1.386.979	1.398.700	1.426.822	1.445.268
Tweede kind	749.240	753.692	770.782	779.136
Derde en volgende kinderen	318.981	318.222	322.188	324.847
Totaal aantal kinderen	2.455.200	2.470.614	2.519.792	2.549.251

Bron: RKW en RSVZ

## Het aantal rechtgevende kinderen naar leeftijd



Bron: RKW en RSVZ

## 9.2 Zwangerschaps- en ouderschapsverlof

De moederschapsverzekering verzekert zwangere vrouwen van een vervangingsinkomen zodat zij gedurende een voorziene periode kunnen rusten. De vrouw kan zowel voor als na de bevalling hiervoor een uitkering aanvragen. Als de jonge moeder borstvoeding geeft, kan ze hiervoor ook een uitkering krijgen. Ook vaders kunnen na de geboorte van hun kind van ouderschapsverlof genieten. Deze regeling bestaat in aangepaste vorm ook in het geval van een adoptie als adoptieverlof.

### Aantal ouderschapsuitkeringen

	2006	2007	2008	2009
Moederschapsrust				
Aantal gevallen	85.024	85.533	87.629	87.893
Aantal dagen	6.925.084	7.031.324	7.265.742	7.279.249
Werkverwijdering				
Aantal gevallen	27.874	28.573	29.475	30.311
Aantal dagen	1.865.751	1.919.878	1.946.101	1.942.649
Vaderschapsverlof				
Aantal gevallen	55.500	57.452	61.247	57.790
Aantal dagen	373.764	386.759	413.069	392.314
Adoptieverlof				
Aantal gevallen	237	267	268	361
Aantal dagen	8.905	8.663	8.342	11.676
Ouderschapsverlof				
Aantal gevallen	31.507	34.111	37.619	44.389
Aantal dagen	9.241.604	9.994.553	11.024.755	13.072.021

Bron: RIZIV en RVA

### Uitgaven voor ouderschap (in euro)

	2006	2007	2008	2009
Moederschapsrust	363.117.625	377.018.972	409.547.231	425.402.610
Werkverwijdering	56.926.564	59.760.306	64.332.345	65.600.293
Vaderschapsverlof	31.115.154	32.934.836	36.319.896	35.550.511
Adoptieverlof	630.344	697.805	732.028	995.134
Ouderschapsverlof	79.442.235	85.805.037	96.587.552	111.849.242
Totaal	451.789.687	470.411.919	510.931.500	527.548.548

Bron: RIZIV

## Afsluitend woord

De sociale zekerheid is duidelijk meer dan werkloosheidsuitkeringen en de ziekteverzekering alleen. Zoals uit deze brochure blijkt, is ze een huis met veel kamers met als doelstelling om iedereen in onze samenleving een zo goed mogelijk leven aan te bieden. Niet enkel als je door omstandigheden niet kan werken, maar ook als je werkt. Door het steeds hoger belang van welzijn en het belang van een goede werk – privé balans, bestaan er nu diverse vormen van loopbaanonderbreking of een uitbreiding van het ouderschapsverlof.

De sociale zekerheid is een opgebouwd recht. Het is een recht dat je opbouwt door te werken. Je kan dit recht ook opbouwen door het systeem van de gelijkgestelde dagen. Dit zijn periodes zoals een werkloosheidsperiode die gelijk gesteld worden met werken. Mensen die geen aanspraak kunnen maken op de sociale zekerheid kunnen nog bij de sociale bijstand terecht. Dit is een systeem van een aantal basisvoorzieningen zoals kinderbijslag voor de personen die geen rechten hebben opgebouwd binnen de sociale zekerheid.

Hiervoor doet de federale overheid grote uitgaven. Het is een uitdaging voor de sociale zekerheid die in het licht van de vergrijzing steeds grotere inspanningen zal aangaan terwijl de middelen beperkt zijn. Om onze sociale bescherming in stand te houden, besteedt de federale overheid grote aandacht aan fraudebestrijding. Fraude betekent dat men wie de sociale zekerheid nodig heeft, tekort doet. Zowel de ontdoken bijdragen, zoals bij zwartwerk, als het onterecht ontvangen van sociale uitkeringen worden gesanctioneerd. Deze bestrijding gebeurt door de sociale inspectie en diverse controlediensten.

Meer informatie over de sociale zekerheid kan je raadplegen op <http://www.socialsecurity.be>. Meer informatie met betrekking op cijfermateriaal kan geraadpleegd worden via het Vade Mecum van de sociale zekerheid, dat beschikbaar is op onze website <http://www.socialsecurity.be>. Deze en andere informatie is ook raadpleegbaar op de website van de bevoegde instellingen.



© 2010

**FOD Sociale Zekerheid**  
**DG Sociaal Beleid**  
Administratief Centrum Kruidtuin  
Finance Tower  
Kruidtuinlaan 50, bus 115  
1000 Brussel  
[www.socialsecurity.fgov.be](http://www.socialsecurity.fgov.be)  
[dg-soc@minsoc.fed.be](mailto:dg-soc@minsoc.fed.be)

**Verantwoordelijke uitgever** Jan Bertels

**Eindredactie** DG Sociaal Beleid

**Vertaling** Vertaaldienst

**Opmaak** Dienst Communicatie



Federale Overheidsdienst  
**Sociale Zekerheid**